

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta ta' l-10 ta' Ottubru, 2008

Citazzjoni Numru. 113/2008

A

-VS-

B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fl-24 ta' Marzu, 2008 li permezz tiegħu l-attriċi esponiet bir-rispett:

1. Illi l-esponenti żżewġet lil B fil-5 ta' Marzu tas-sena 1978, fil-Bażilika ta' l-Isla, u dan kif jirriżulta mill-anness dokument immarkat Dok. A.
2. Illi dan iż-żwieġ huwa null u bla effett peress li l-kunsens tal-konvenut kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, jew fuq id-

drittijiet u obbligi essenzjali tal-ħajja miżżewġa, jew *stante* li kien hemm anomalija psikoloġika serja li għamlitha impossibbli għall-konvenut li jwettaq l-obbligi essenzjali taż-żwieġ.

3. Illi dan iż-żwieġ huwa null u bla effett peress illi l-kunsens ta' l-attriċi nkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu jew ta' xi wieħed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

4. Illi dan iż-żwieġ huwa null u bla effett peress illi l-kunsens ta' l-attriċi nkiseb b'qerq dwar xi kwalita' tal-konvenut illi mix-xorta tagħha fixklet serjament il-ħajja konjugali.

5. Illi għalhekk l-imsemmi żwieġ huwa null u bla effett *ai termini* ta' l-Artiklu 19(1) (c), (d) u (f) ta' l-Artiklu 19A(1) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta.

Għaldaqstant, jgħid il-konvenut għar-raġunijiet premessi għaliex m'għandhiex din l-Onorabbli Qorti, prevja kull dikjarazzjoni neċessarja u mogħtija l-provvedimenti opportuni:

1. Tiddikjara u tiddeċiedi li ż-żwieġ kuntrattat bejn il-kontendenti fil-5 ta' Marzu, 1978, huwa null u mingħajr effett legali *ai termini* ta' l-Artiklu 19 subartiklu (1) paragrafi (c), (d) u (f) ta' l-Artiklu 19A(1) ta' l-Att XXXVII ta' l-1975 dwar iż-Żwieġ (Kapitlu 255).

2. Konsegwentement tordna li din in-nullita' tiġi registrata fuq l-att taż-Żwieġ relattiv.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenut li jibqa' ngunt minn issa għas-subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata tal-konvenut, ippreżentata fl-14 ta' Mejju, 2008, li permezz tagħha espona bir-rispett u bil-ġurament tiegħu kkonferma:

1. Illi l-esponenti ma jopponix għat-talba ta' martu.

2. Illi dan iż-żwieġ huwa null u bla effett peress li l-kunsens ta' l-attriċi kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ġajja miżżewġa, jew fuq id-drittijiet u obbligi essenzjali tal-ġajja miżżewġa.

3. Illi dan iż-żwieġ huwa null u bla effett peress illi l-kunsens ta' l-attriċi nkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu jew ta' xi wieħed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-ġajja miżżewġa jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

Salv eċċezzjonijiet ulterjuri skond il-liġi.

Bl-ispejjeż kontra l-istess attriċi li tibqa' ngunta minn issa għas-subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali.

Rat il-verbal tas-seduta ta' l-4 ta' Lulju, 2008 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qed titlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-1978 a bażi ta' l-Artiklu 19(1) (c), (d), (f), u (g) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenut jaqbel iżda għal raġunijiet imputabbli lill-attriċi; iżda kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin: *"F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbiltà ta' xi kollizzjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew*

sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubju.” (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikli citati mill-attriċi jirrigwardaw:

19 (1) (c) – qerq dwar il-kwalita' tal-parti l-oħra;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti jkun inkiseb b'eskluzjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

19 (1) (g) – kunsens marbut ma' kondizzjoni li tirreferi għall-futur.

Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006):

“Irid mill-ewwel jiġi senjالات prinsipju fundamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijiet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieġ huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun

tali li tagħmilha impossibbli u mhux semplicement diffiċli li wieħed jaqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ.

Rigward id-disposizzjoni kontenuta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi ppruvat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskcludiet iż-żwieġ innifsu jew eskcludiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-disposizzjoni tirravviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbiltà bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċità li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapacià intelletwali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali. ”

Fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995) intqal illi: “*B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser semplicement kwalsiasi stat ta' immaturita'; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew a dirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kuncett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċità ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.*” F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti ta' l-Appell ukoll qalet li: “*Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta'*

ġudizzju jrid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi nterni li jkunu neħħew il-liberta' ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali."

L-attriċi tgħid li hija żżewġet biex teħles mid-dar tal-ġenituri tagħha għaliex kienu stretti ħafna magħha. Għamlet allegazzjonijiet fir-rigward tal-konvenut, u *cioe'* li dan kien vjolenti magħha. Dan jiċhad kategorikament. Jgħid anzi li l-attriċi daħket bih għaliex irrealizza li ma kinitx tħobbu u żżewġitu għax kellha bżonn titlaq mid-dar. Il-Qorti tħoss li kollox ma' kollox jirriżultaw l-estremi taħt is-sub-inċiż (c) billi l-partijiet ma kellhomx idea dwar il-kwalitajiet tal-parti l-oħra meta żżewġu.

Għalhekk il-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ iċċelebrat bejn il-partijiet fil-5 ta' Marzu, 1978. L-ispejjeż ikunu bla taxxa.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----